

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

538. In quo consistat specialis prærogativa & dignitas hujus reservationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

recancellarius, Camerarius, Pœnitentiarius. Item quales sunt Notarii Sedis Apostolicæ, & Auditori condictarum, Correctores literarum, & Abbreviatores. Lott. n. 86. Item Capellani & ipsius Papæ Commensales, & quivis alii Officiales, de ipsa Curia Legati seu Nuntii Apostolici, seu ipsius Papæ, Lott. num. 87. hi inquam, quantuncunq; à Curia recedant, abesse tamen non intelliguntur propter nexum, quo Curia obstricti sunt, exemplo servi, qui eò, quòd additus sit fundo, semper ibi esse intelligitur etiam si aliò negotii alicujus causâ secedat. l. *quasitum*. ff. de LL. l. *Seja*. ff. de fund. instrum. totum id operante juris fictione, quæ ideo veritati æquivalet. Lott. n. 86. & 88. Hinc itaque dictæ personæ ubicunq; moriantur, in Curia mori dicuntur, eorundemque beneficia vacare in Curia, adeoque respectu eorum causari reservationem clausam in corpore juris, idque ex speciali dispositione *Extrav. ex debito. de elect.* Lott. *ibid.* Unde etiam, si tales personæ per amotionem ab officio soluta fuerint à dicto nexu, quo prius astringebantur Curia, cessabit ea fingendi ratio, & cum ea ipsa fictio, ac consequenter reservatio inducta vi *cap. licet*. Lott. n. 89. Atque ex hoc sive hac occasione (cùm dictarum personarum sine obstrictarum Curia sint plurimæ) ortum, ut plures, & cum e plerique Auditores dixerint, omnia reservata censi vacare in Curia, & bonam esse sequelam: beneficii est reservatum, ergo vacat in Curia; cùm tamen reservatio ista ob vacationem in Curia longè & in pluribus differat ab aliis reservationibus. Lott. n. 82. & 83. Porro dum, ut patet *cit. Extrav. ex debito*, inducta sit ratiō loci, & non personæ (quod, ut ait Lott. num. 90. bene observandum respectu ejus partis, quæ innovata est per *Extrav. ad regimen*, quæ & ipsa innovatur per *reg. 1. cancell.* eò quòd quâ parte non est expressè innovata, exspiravit cum Joanne XXII. ejus conditore, ut Mandos. *ad reg. 1. cancell. q. 1. n. 1.* Moneta *de optione. c. 3. n. 40.* Garc. p. 5. c. 1. n. 84. aliique apud Lott.) indultum concessum conferendi reservata sese non extendat ad beneficia dictarum personarum, dicto nexu seu officio durante, morientium in locis à Curia remotissimis. E contra verò extendat se indultum istiusmodi generale ad beneficia talium personarum, etiam quæ obtinuerunt ante dimissionem officii, si ex moriantur post dimissum officium in locis ultra duas diētas distitis à Curia; licet enim reservata adhuc sint ista eorum beneficia per *reg. 1. cancell.* reservatio tamen hæc penitus diversa est ab illa clausa in corpore juris, nec censetur inducta ratiōne loci, sed personæ, nimirum, quia ille fuit officialis; atque ita subsidiaria tantum, ut sunt omnes reservationes diversæ ab illa clausa in corpore juris in *cap. licet*. Lott. *2. cit. n. 90.* qualiter autem de cætero per dimissionem officii non cesset reservatio inducta per regulam Cancell. quando tale est officium, cui annexus Protonotariatus, vide Lott. à num. 94. & 99. duabus seqq. per totum, ubi de Protonotariis, eorundemque beneficiis reservatis.

Questio 537. Quinam in ordine ad dictum effectum reservationis dicantur Curiales, & qualiter ad declinandum hunc effectum censetur dimissa curialitas?

Respondeo ad primum, illos dici Curiales, qui sunt Officiales Romanæ Curia, quales sunt Notarii, Scribæ, Procuratores, Advocati.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

Lott. l. 2. q. 32. n. 26. 37. 43. tales quoque sunt, qui Cardinalibus & Officialibus Curia Romanæ inferunt, juxta Pirh. *de preb. n. 334.* & Barb. *juris Eccl. l. 3. c. 13. n. 24.* qui pro hoc citat Mand. *ad reg. 5. cancel. q. 1. n. 18.* quod tamen improbat & erroneum dicit Lott. *loc. cit. num. 40. & seq.* eò quòd istiusmodi simplices familiares Officialium non sint officiales, nisi secundum latam quandam, eamque vulgarem acceptionem, quæ omnes, ut ait Lott. cohortales & coitesanos intelligimus, sitque curia principis quædam militia; alius autem nemo miles videri possit, quàm qui in numeros sit receptus, etiam si de cætero publicis expensis exercitum sequatur.

2. Secundò: Curiales censendi sunt, qui occasione Curia propter negotia propria vel aliena morantur in Urbe. Pirh. & Barb. *ll. cit. Lott. n. 38.* ex mente Rotæ *decis. 616. p. 4. recent. n. 2.* item in una Romana *beneficii S. Petri. 8. Aprilis 1622.* unde eum, qui non occasione Curia, sed aliâ moraretur Romæ, v. g. si esset originarius, vel exterus habens ibi domum, vel beneficium residentiam exigens, non erit reputandus Curialis. Lott. num. 39. juxta *decis. Rot. 116. n. 1. p. 4.*

3. Respondeo ad secundum: non sufficit ad dictum effectum, quòd quis aliquando fuerit Curialis, sed requiritur, ut talis fuerit continuò usque ad mortem, idque probetur. Lott. n. 44. Pirh. *loc. cit.* Barb. num. 26. citans Mandos. *ubi ante. q. 3. in fine.* additque is num. 27. præsumi Curialitatem continuam usque ad mortem, nisi mutata probetur. Idem ait Lott. num. 45. præsumi nempe actum sequendi Curiam continuatum, donec probetur contrarium verbo vel facto, vel per cessationem causæ accidentalis. Addit etiam Barbof. adversus illam præsumptionem admitti leviorē probationem, etiam per alias præsumptiones & conjecturas; Lott. tamen è contra tradit, probationem animi mutati de sequenda amplius Curia non constitui per testes affirmantes, se sæpè à tali audivisse, quòd amplius sequi nollit Curiam; quamvis enim actus argumentis & conjecturis dignoscatur, & à priori quidem, quando declaratus fuit verbis prolatis, etiam extrajudicialiter (cùm in his, quæ ab animo dependent, statat declarationi & assertioni cujusq;) pro quo etiam sufficiunt testes singulares; à posteriori verò per factum subsecutum incompatible cum primo proposito (cùm qualitas factorum infinet qualitatem intellectus, ubi Bart. in *l. falso. c. de furt.*) in hoc tamen casu exigitur declaratio, quæ non possit postmodum tergiversari, sed quæ toti Curia ac Principi, aut saltem illius Officialibus innotescit propter eorum præjudicium; unde nimirum talis deinceps non potatur prærogativa & privilegiis Curia, cùm aliter protestatio hæc seu declaratio (nimirum non sequendi amplius Curiam) non possit habere vim resolutoriam illius reciproca obligationis, non accedente consensu alterius, saltem tacito præsumpto; ita ferè Lott. à num. 46.

Questio 538. In quo consistat specialis prærogativa & dignitas hujus reservationis?

Respondeo esse sequentes ejus prærogativas: Prima: ut ei non refragetur regula de annali, ut sunt ipsa clara verba dictæ regulæ. Gomes. ad illam *reg. q. 31.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 13. n. 38.* Lott. *cit. q. 27. n. 44.*

T

2. Se-

2. Secunda: ut sub generali facultate conferendi, etiam facta motu proprio, non veniant beneficia hac reservatione reservata, ut Doctores omnes *ad cit. c. licet. Lott. n. 45.*

3. Tertia: ut habeat vim specialis inhibitionis; quod tamen hodie ex rationis identitate ad omnes alias reservationes est extensum, *Lott. num. 46. juxta decis. Rota.*

4. Quarta: quod, si concurrant cum ea reservationes alia circa idem beneficium, & omnes in supplicatione narrentur, prout narrari debent, ubi ex eadem vacatione vel persona conflunt, gratia dispositiva restringatur ad hanc veluti digniorem, ita ut alia reservationes cum ea concurrentes non intrent, nisi tantum conditionaliter, nimirum in ejus defectu; adeoque Papa tanti illam aestimat, ut respectu ipsius ceteras quantumcunque precedentes non videatur curare. *Lott. a num. 47. & n. 66.* ubi: quod hac alias omnes reservationes precedat, & antevertat, ita ut, dum plures cum ea concurrunt, vinculum reservationis censetur beneficio ex ea prius, atque ita simpliciter injectum. Unde etiam, si hodie erigeretur quodcunque beneficium, censetur erectum sub hac lege, ut quoties vacaret in Curia per obitum, collatio illius Papae esset reservata; et quod, ex quo ista reservatio infertur à jure communi, praesumatur fundator se voluisse eidem juri communi conformare in ipsa erectione, nisi de contrario appareat.

PARAGRAPHVS IV.

De reservationibus inductis per regulas Cancellariae; ac primo de inductis per regulam primam.

Questio 539. Quid sint haec regulae, & unde ortum ducant?

1. Respondeo: sunt constitutiones quaedam Pontificiae majore ex parte concernentes causas & reservationes beneficiales (de his enim agitur prima earum parte usque *ad reg. 27.* à qua *ad 47.* de literis Apostolicis expediendis; ab hac usque *ad 56.* continentur varia constitutiones de dispositionibus Apostolicis expediendis; ab hac regula *56. ad 60.* de indulgentiis Apostolicis concedendis & obtinendis; ab hac ad finem usque de beneficiis vacantibus, & certo modo vacaturis, per Papam conferendis, *Chok. in rub. reg. Canc. n. 17.*) sic dictae, vel quia bona illarum pars concernit expeditionem literarum, quae in Cancellaria expediuntur, vel quia in Cancellaria publicantur, & regeftis consignantur, idque auctoritate Papae, *Chok. loc. cit.*

2. Respondeo ad secundum: solet quilibet Pontifex initio sui Pontificatus (hoc est, mox die insequente assumptionem seu electionem illius, ut *Barb. juris Eccl. l. 3. c. 13. n. 95.* cum statim ac electus administrare possit ante consecrationem, ut Doctores communiter *ad c. licet. de elect. Chok. ad proem. reg. Canc. n. 4.*) has regulas facere seu reassumere, renovare & publicare, juxta stylum suorum Antecessorum, mutando vel addendo aliquid, prout negotiorum cursus postulaverit. *Castrop. cit. d. 2.*

p. 17. n. 1. Engels in proem. num. 14. Porro consuevere Pontifices non prius eas evulgare, quam excussa fuerint acerrimo judicio praecipuorum Curiae Officialium, maxime vero antiquorum Rota Auditorum. *Lott. l. 2. q. 41. num. 41. ex Gonz. gl. 30. n. 18.* Primus omnium eas edidisse, & sic appellasse dicitur Joannes XXII. *Engels loc. cit. initium eas habuisse circiter anno 1330. ait Card. de Luca, de benef. d. 1. n. 23.*

Questio 540. Qualiter haec regulae obligent, & obligare desinant?

1. Respondeo primo: non solum regulae haec ius particulare inducunt, seu sunt locales, hoc est, certo loco, v. g. Cancellaria Romana circumscripta; nam inde, ut dictum, nomen non habent, sed revera jus universale inducunt, seu legum generalium rationem habent, ita ut extra Curiam per orbem totum ligent. *Chok. in rub. reg. Canc. n. 18. & seq. citans Gomef. in proem. ad dictas reg. q. 2. n. 4.* et si forte in uno alterove à rigorosa illa legis ratione desinant, v. g. quod morte conditoris expiant, de quo paulo post. *Bass. tom. 2. v. lex. n. 10. citans Azor. p. 1. l. 5. c. 18. q. 11. excipie tamen regulas illas, quae non sunt de dandis, & quae literarum tantum expeditionem in Curia faciendam respiciunt; haec enim jus universale non constituunt, nec extra Curiam ligant; sed vim solum constitutionis particularis obtinent; utpote quae restrictae sunt ad certum & particularem effectum & locum. *Chok. loc. cit. num. 22.**

2. Respondeo secundo: incipiunt haec regulae ligare mox à puncto constitutionis earum, quoad effectum nullitatis actus in contrarium, ita ut provisio, etiam bona fide facta de beneficio in iis reservato, sit nulla ob decretum irritans in iis contentum; ad valorem enim sui, dictumque effectum nullam aliam solenni publicatione egeant; quoad effectum tamen incurrendi poenas in iis contentas non ligent, nisi post publicationem. *Chok. ad proem. reg. Canc. n. 20. Barb. & Castrop. ll. cit.*

3. Respondeo tertio: per mortem cujuslibet Pontificis eas resumentis vis & auctoritas dictarum regularum expirat, adeoque cessant regulae reservatoriae Sede vacante. *Barb. Chok. ll. cit. Zerol. in pr. p. 1. v. reg. cancel. §. 7. Gonz. §. 5. proem. n. 5. Wamef. vol. 1. conf. 245. n. 4. & c.* Unde beneficia vi earum reservata, Sede Apostolica vacante, liberè conferunt Episcopi, seu ordinarii Collatores, possuntque tanquam soluti vinculo ordinariae suae potestate providere in quolibet mense. Auctores iidem. Exceptis tamen iis, qui Concordatis Germania subsunt; hi enim beneficia, etiam Sede papali vacante, in mense papali vacantia providere nequeunt, sed manent illa Papae successorii affecta. *Chok. loc. cit.* de quo tamen in contrarium dicenda vide infra, ubi de Concordatis Germania. Quin & non solum omnes menses erunt Ordinarii, & hic providere poterit de omnibus, vi regularum Cancellariae reservatis ante assumptionem novi Pontificis; sed etiam antequam is regulas Cancellariae constituat, seu reassumat, ita ut, si etiam in illo medio tempore ab assumptione usque ad editionem regularum vacaret aliquod beneficium in mensibus aliis reservatis, possit de eo providere Ordinarius. *Barb. & Chok. ll. cit. ex Gonz. ad reg. 8. §. 5. proem. n. 46.* Quae tamen intelligenda, nisi Papa tempore assumptionis suae dicta benefi-